

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zastoupené Mgr. Miroslavem Kalousem, se sídlem Chrudimská 6/1575, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 4. 2005, č. j. 62 Az 1/2005 - 18,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 12. 2004, č. j. OAM - 3498/VL - 07 - 11 - 2004. Rozhodnutím správního orgánu byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti označila její důvody jako spadající pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka uvedla, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž žalovaný při rozhodování vycházel, byl porušen zákon 71/1967 Sb., o správním řízení ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dle stěžovatelky si žalovaný neporídil dostatečné množství podkladů pro vydání rozhodnutí ve správním řízení

a neúplně zjistil skutkový stav věci. Konkrétní pochybení vidí v provedení pohovoru k žádosti o udělení azylu. Správní orgán s ní, dle jejího názoru, provedl pohovor zcela formálně, zadáváje otázky jako u všech žadatelů o azyl, a nezjišťoval zcela, z jakých důvodů se stěžovatelka ani její bývalý manžel nemohli obrátit na ukrajinské státní orgány při ochraně před nezákonným jednáním cizích subjektů. Konstatuje také, že nefunkčnost a korupce policejních složek jejího domovského státu znemožňuje domoci se u nich ochrany. Stěžovatelka dále uvádí, že krajský soud i správní orgán pochybily, když nedostatečně přihlédly k možnosti udělení azylu z důvodů humanitárních. Nesouhlasí rovněž se způsobem, jakým se správní orgán v jejím případě zabýval ustanovením § 91 zákona o azylu. Tvrdí, že v případě jejího vycestování do domovského státu jí hrozí nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení. Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Současně v rámci kasační stížnosti požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí dále, že stěžovatelka do České republiky přicestovala dne 26. 1. 2003 a o azyl požádala dne 3. 12. 2004, když jí bylo dne 13. 11. 2004 uděleno správní vyhoštění. Dle žalovaného lze předpokládat, že osoba pronásledovaná v zemi svého původu způsobem předpokládaným zákonem o azylu požádá o azyl bezprostředně poté, co k tomu bude mít možnost. Konstatuje, že ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatelka požádala o azyl ve snaze vyhnout se správnímu vyhoštění. Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Podle soudu bylo v řízení prokázáno, že stěžovatelka o udělení azylu požádala až po zahájení řízení o správním vyhoštění s cílem se mu vyhnout. Nebylo prokázáno, že by Ukrajinu opustila z důvodu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Z těchto důvodů krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, když žádost žalobkyně zamítl, jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu podala stěžovatelka dne 3. 12. 2004 a pohovor k tomuto návrhu s ní byl proveden dne 15. 12. 2004. Stěžovatelka v návrhu na zahájení řízení uvedla, že o azyl žádá z důvodů problémů se svým bývalým manželem a jeho věřiteli. Dále uvádí, že jí bylo uděleno správní vyhoštění, a aby nemusela zpět na Ukrajinu, žádá o azyl. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu (dále jen „protokol“) stěžovatelka konkretizuje svoje potíže. Původci jejích problémů byli její bývalý manžel a jeho věřitelé. Manžel byl alkoholik a ještě za doby jejich společného soužití se zadlužil; jeho věřitelé pak začali vymáhat dluh i na stěžovatelce. Kromě toho stěžovatelku bývalý manžel často fyzicky napadal. Na policii se stěžovatelka neobrátila. Tento fakt vysvětluje tak, že policie by ji stejně nepomohla a situace by se ještě zhoršila. V České republice, dle svých slov, pobývala vědomě nelegálně od 26. 1. 2003, protože nevěděla na koho se obrátit. O možnosti požádat o azyl nevěděla. Dne 13. 11. 2004 obdržela správní vyhoštění. Dále uvádí, že o azyl se rozhodla požádat 2. 12. 2004, protože nechce domů.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť stěžovatelka jednak namítá, že krajský soud nerozpoznal, že žalovaný nesprávně aplikoval ustanovení § 16, § 14 a § 91 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a jednak namítá, že krajský soud nerozpoznal v jejím případě vadu řízení před správním orgánem spočívající v tom, že správní orgán žalovaný nepořídil dostatečné množství podkladů pro vydání rozhodnutí ve správním řízení a neúplně zjistil skutkový stav věci [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nejsou dány. Řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatelky a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí žalovaného. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav. Během pohovoru, jehož objektivitu stěžovatelka v kasační stížnosti napadá, měla dostatek příležitostí sdělit důvody své žádosti o azyl, včetně důvodů, proč se neobrátila na státní orgány svého domovského státu. Toho stěžovatelka využila. Je však nutno poznamenat, že pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37). Správní orgán tak zcela oprávněně, na základě tohoto pohovoru, dospěl k závěru, že stěžovatelka žádá o azyl ve snaze vyhnout se správnímu vyhoštění. Rozhodnutí správního orgánu je plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá.

Nejvyšší správní soud se poté zabýval námitkou dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky pak může spočívat v aplikaci

nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Dle § 16 odst. 1 písm. k) se žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. V průběhu správního řízení bylo prokázáno, že stěžovatelka pobývala na území České republiky od 26. 1. 2003. O azyl požádala až 3. 12. 2004, a to z důvodu, aby se vyhnula správnímu vyhoštění, které jí bylo uděleno 13. 11. 2004, jak sama uvedla ve své žádosti i v pohovoru k ní. Správní orgán proto nepochybil, když na její případ aplikoval toto ustanovení.

Stěžovatelčina námitka ohledně nesprávné aplikace § 14 zákona o azylu není důvodná. Jak Nejvyšší správní soud již judikoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90), pokud byla žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná, správní orgán již nerozhoduje o udělení azylu dle § 14 zákona o azylu. Zamítnutím žádosti o azyl dle § 16 správní orgán rozhodne konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostal by se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona.

I otázka neexistence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu byla žalovaným a následně i krajským soudem v rámci přezkumného řízení soudního posouzena zcela správně. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona o azylu. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu je ve smyslu § 28 téhož zákona obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, nepublikován).

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. října 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu